

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

156

जिल्हा

सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

सातारा जिल्हा

१९९२-९३

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगीकरिता

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

सातारा जिल्हा
सन- १९९३ - ९३

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९३-९३

दृष्टिकोण - जिल्हा

अ. क्र. : ३   पारिमाण : सातारा जिल्हा : महाराष्ट्र राज्य

एक) प्राकृतिक रचना

अ) भौगोलिक स्थान	अक्षांश	१७° ५५' - १८° ११'	१६° ४८' - १७° १२'
१) उत्तर अक्षांश	अक्षांश	१७° ५५' - १८° ११'	१६° ४८' - १७° १२'
२) पूर्व अक्षांश	अक्षांश	७४° ५९' - ७५° ५९'	७२° ५९' - ७३° ५९'
ब) उचायमान	उचायमान	१९९२ मी.	१९९२ मी.
१) किमान उचायमान	उचायमान	१९९२ मी.	१९९२ मी.
२) कमाल उचायमान	उचायमान	३६० मी.	४६० मी.
३) पर्जन्य (सरासरी १९९२)	वर्षाव	१४८७ मि.	३०० मि.

क) प्रशासकीय विभाग - (१९९३)

१) तालुके	संख्या	११	३१३
२) पंचायत समित्या	संख्या	११	१९८
३) टंवाईग्रस्त तालुके	संख्या	११	३३६
४) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प नेट	संख्या	११	१९८
५) शहरे	संख्या	११	३३४
६) गावे (सूचना १९९१चा तदनगणनेप्रमाणे)	संख्या	१५७३	४३०२७
१) निर्जन	संख्या	२६	१६१५
२) वस्ती असलेली	संख्या	१५४७	४१४१२
७) क्षेत्रफळ	वर्ग कि.मी.	१०४८४	३०७७१३

दोन) प्रशासकीय संस्था (१. ४. १९९३)

१) पंचायत समित्या	संख्या	११	३९८
२) महा नगरपालिका	संख्या	१	१२
३) नगरपालिका	संख्या	८	२३१
४) कटक संडे	संख्या	०	७
५) ग्रामपंचायती (अट ग्रामपंचायती धरून)	संख्या	१४३४	३६५८४
६) पोलीस स्टेशन (१. ४. १९९३)	संख्या	२५	८३३
७) पोलीस ऑटोपोस्ट (१. ४. ९३)	संख्या	२८	३००

तीन) लोकसंख्या (१९९१)

१) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे - महाराष्ट्र	२१३६	४८३९६
२) नागरी लोकसंख्या	"	३१६	३०५४४
३) एकूण लोकसंख्या (१९९१)	"	२४५२	७८९४०

१	२	३	४	५
४)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (१९९१)	आठडे हजारात	२३३	८७५८
५)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी १९९१	टक्केवारी	९.५१	१०.०९
६)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या १९९१	आठडे हजारात	१८	७३१६
७)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्येची टक्केवारी १९९१	टक्केवारी	०.७५	९.३७
८)	पुरुष	आठडे हजारात	१२०८	४०८२६
९)	स्त्रिया	"	१२४३	३८११२
१०)	स्त्रि-पुरुष प्रमाण (१९९१ जनगणने प्रमाणे)	हजार पुरुषांमध्ये	१०२९	९३४
११)	घनता (१९९१ जनगणनेप्रमाणे)	वर्. चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	२३३.	२५७.
१२)	साक्षरतेचे प्रमाण (१९९१ अंतीय)			
१)	एकूण	टक्केवारी	६६.६७	६४.८७
२)	पुरुष	"	८०.६१	७६.५६
३)	स्त्रिया	"	५३.३५	५२.३२
४)	राज्यामध्ये जिल्ह्यांवा क्रांती	संख्या	७	
चार)	कृषि (अस्थायी) (१९९०-९१)	(अंतीय) वर्ष (१९८६-८७)		(अस्थायी) (९१-९२)
१)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०५८	३०५७८
२)	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी (८६-८७)	"	१४५	५४००
३)	शेतीची उपलब्ध नसलेली जमीन (८६-८७)	वर्ष (८६-८७)	१३.७०	७७.५६
अ)	नगरशेती वापराखालील जमीन	"	२९	१११८
ब)	पडीक आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन एकूण (अ व ब)	"	९१.४	१७१५
४)	पडीत जमीनी व्यक्तिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन	वर्ष (८६-८७)	१२०	२८३३
१)	काथम गुरे आणि इतर	"	८२	१५१६
२)	डाडेडुंडपाखालील जमीन	"	५	१७९
३)	लागवडीयोग्यपूरतू पडजामीन	"	४१	१०३०
५)	पडीत जमीन	(८६-८७)		९१-९२
अ)	यातू पड	"	१५	१०५४
ब)	इतर पड	"	३३	१०१८
६)	पिकाखालील क्षेत्र	(८६-८७)		९१-९२
१)	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	"	६१८	१७७३०
२)	पुलोटा क्षेत्र	"	८६	२७४९
३)	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"	७०४	२०४७९
७)	ओलात क्षेत्र	(८६-८७)		९१-९२
१)	निव्वळ ओलात क्षेत्र	"	१११	२१६५
२)	एकूण ओलात क्षेत्र	"	१४९	२८१४

क्र.सं.	विवरण	एकक	संख्या	मूल्य
१)	सहत्वाच्या पिके खालील ओपिल्याचे क्षेत्र (अन्नधान्ये)	हेक्टर	२७	६३०३७
२)	वसति धारण (पुष्प)	हेक्टर	२७-२६	६०-२१
१)	१-२ हेक्टर पेक्षा कमी	अंतिम संख्या (००)	३८४४	६००३४
२)	३ ते १० हेक्टर पेक्षा जास्त	"	११६६	३२२६८
३)	१०-२० हेक्टर पेक्षा जास्त	"	१६	१७०६
१०)	पशुसंवर्धन वसुली (१९९२-९३)	लाख रुपये	४८-२७	७१६६
११)	मिळवा-मरिजवाचा उपकार (१९९२-९३)	हजार रुपये	५३७१	५६२२४८
१२)	पंचायत समित्यांचा उपकार (१९९२-९३)	हजार रुपये	५३७१	६६६२४
पांचू) पशुसंवर्धन (पशुसंख्या १९८७-८८)				
१)	संरक्षण पशुसंख्या	संख्या हजारात	१४४४	३४२७५
२)	गोडव डेल	"	४७८	१६६८३
३)	वृद्धांचे व रेडे	"	२९४	१७७५
४)	पिठ्या	"	३६५	१८७३
५)	शोड्या	"	१३२१	२१६५
६)	करेवड्या व बंदके	"	७५८५	२४८३९
सहा) सहकारी (१९९२-९३)				
१)	सहकारी संस्था	संख्या	१३७६	११८४७५
२)	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	"	८७८	१९८८७
३)	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था तथासद	संख्या हजारात	३९४	७२२४
४)	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	१११८	१७२८१
५)	प्राथमिक कृषि पतसंस्थानी दिलेले कर्ज रुपये कोटीत	"	२६-१६५	१०१८
सात) जलसिंचन (२०-६-९३) रोजी पूर्ण झालेले				
पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील नाभक्षेत्र				
१)	सोठे प्रकल्प	संख्या	२	उ. ना.
	नाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	११३	उ. ना.
२)	मध्यम प्रकल्प (पृष्ठ भाग)	संख्या	७	उ. ना.
	नाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	२२	उ. ना.
३)	लघुप्रकल्प (पृष्ठ भाग)	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	नाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.
४)	सिंचनविहीरी खाली भिजपारे क्षेत्र	"	६०	उ. ना.
आठ) उद्योग (डिसेंबर १९९३) (१९८६-८७)				
१)	नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	२७९	२८४०४
२)	नोंदणीकृत वान कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू असलेले)	"	२६१	२४५४९
३)	साखर कारखान्यांची संख्या	"	७	१००
	(चालू असलेले जाणगी धरून सध्दे)	"	"	"
४)	साखर कारखान्यातील साखरेचे उत्पादन (१९९२-९३)	हजार टन	३७७-८७	४०९१

१	२	३	४	५
५) सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	७		१६५
नऊ) वीज (३१-३-१९९३)				
१) वीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	१४२७		३९६१
२) विदुत्तोत्करण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१४१७		३९४१३
३) वीजपुरवठा केलेले पंप संव (१९९२-९३)	"-हजारात	६३		१७६१
४) गोबरगैस संवत्रे (३१-३-१९९३)	"-हजारात	२५		उ. ना.
दहा) सार्वजनिक आरोग्य (१९९२-९३)				
१) रुग्णालये	संख्या	१४		८३०
२) दवाखाने	"-	५७		१७०२
३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"-	६९		१६७२
४) प्राथमिक आरोग्य पथके	"-	४		८१
५) अंशपदादीत उपस्थित राहणारी प्ले	"-	२३९८३		१०५०३०३
६) एकात्मिक बाल विकास योजना	"-	२		१४१
अकरा) शिक्षण (३०-९-१९९२)			१९९२-९३	१९९२-९३
१) स्कूपा प्राथमिक शाळा	संख्या	२३९८		५९२९९
२) एक शिक्षकी शाळा	"-	३०१		८६९९ (८९-९१)
३) प्राथमिक शाळांमधील विद्यार्थी	"-हजारात	४३३		११०६५
४) प्राथमिक शाळांमधील शिक्षक	"-	११		३६२
५) प्रत्येक शिक्षण प्राथमिक शाळांमधील विद्यार्थी	"-	३१		३९
बारा) दुय्यम शिक्षण (३०-९-१९९२)				
१) दुय्यम शाळा	संख्या	४१४		११२८०
२) शाळांमधील स्कूपा विद्यार्थी	"-हजारात	२१३		६३२२
३) शाळांमधील शिक्षक	"-हजारात	७		१९५
४) प्रत्येक शिक्षण प्राथमिक शाळांमधील विद्यार्थी	"-	३०		३२
तेरा) उच्च शिक्षण			३०/९/९०	९२-९३
१) संस्था	संख्या	२३		१२१०
२) स्कूपा विद्यार्थी	संख्या-हजारात	३३		१२३९
वीदा) अ) प्रौढ शिक्षण			३१/३/९३	(९२-९३)
१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	१५०		४३७३
२) प्रौढांची उपस्थिती	संख्या-हजारात	४		१२७
ब) तांत्रिक शिक्षण				
१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था			११	३११
२) शासकीय व शासन सहाय्यित	संख्या	३		१२६
३) इतर (खाजगी)	संख्या	८		२५१

२) शासकीय व शासन सहाय्यित औद्योगिक

प्रशिक्षण संस्थेमध्ये कुलर-आलेल्या जागा	संख्या	२१०८	५८६५०
क) तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था			
(१९९२-९३)			

१) शासकीय व शासन सहाय्यित संस्था

२) इतर (खाजगी)

ड) शासकीय व तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण

संस्थेची प्रवेश क्षमता संख्या द्वारे

ह) अधिकांताची संख्या उ. ना. उ. ना.

पधरा) परिवहन आणि दळ्या वकाम (१९९२-९३-१९९३-अस्थायी)

१) स्कूप रेल्वे मार्ग लांबी कि. मी. १२४ ५४५५

२) रस्त्याची जोडलेली गावे संख्या १३४३ ३४५१७

३) स्कूप रस्त्यांची लांबी कि. मी. ९८६७ १७७०१२

४) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी कि. मी. १३० २२४२

५) राज्य महामार्गांची लांबी कि. मी. ९७६ ३२७५२

६) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी कि. मी. १८६१ १९३४९

७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी कि. मी. १७८७ ३९८१३

८) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी कि. मी. ४१६४ ६११२३

सुकेळा) पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा

कठिण गावांची संख्या (१९८०-१९९२) संख्या २५८ उ. ना.

१) खड्यांना केलेला पुरवठा (१९२२-९३)

अ) नळाचा पाणीपुरवठा संख्या ७१८ उ. ना.

ब) कुपनलिका संख्या १४० उ. ना.

क) साध्या विडीरो/विधन विडीरो - - - ७२ उ. ना.

२) टॉकर्स किंवा जेल्फाडोने पुरवठा केलेली - - - उ. ना. उ. ना.

जाण्याची गावे उ. ना. उ. ना.

३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे उ. ना. उ. ना.

सतरा) घर बांधणी (१९९२-९३)

भूपिढीन कारागारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या - (इंदोरा आवास) १६६ उ. ना.

अठरा) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

१) द्वारिद्वय रेखातील कुटुंबे (८२-८३) संख्या लाखात १.४५ ३४

२) १९९२-९३ मधील लाभार्थी संख्या ७४७६ १७७६५१

३) १९९३-९४ मधील लाभार्थी संख्या ९४४९ १६३४३०

एकोणिसा) रोजगार निर्मिती (१९९२-९३)

अ) रोजगार झी योजना कमीत कमी दिवस ०.२० १४.८०

ब) जवळ रोजगार कार्यक्रम - - - ०.२० ८.२३

१	२	३	४	५
वीस) आदिवासी कल्याणकारी योजना (३१.३.१९९३)				
	आदिवासी करिता आश्रमशाळा	संख्या	२	९१-९२
एकविस) मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना (१९९२-९३)				
	अ) मागीसवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	११	१९२
	ब) वसतिगृहांत राहणारे विद्यार्थी	संख्या	६९५	११४७४
बावीस) जिल्हा निराश्रित १९९२-९३				
१)	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रु. कोटीत	१९.८२	३३७३
२)	अनुशोष असून काढण्यासाठी तरतूद	" "	५.४२	४४८
तेवीस) नागरी पुरवठा (१९९२-९३)				
१)	रास्त भावांची दुकाने	संख्या	१४४०	४०४२९
२)	पुरविलेला एकूण ताठा	१०० टन	४८	उ. ना.
३)	शासकीय गुदागे	संख्या	२३	९८५
४)	साठवण्याची क्षमता	हजार टन	१५	५८६

टीप: २१) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२२) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२३) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२४) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२५) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२६) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२७) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२८) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

२९) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)

३०) उ. ना. = उभय नोदी (३१.३.१९९३)